

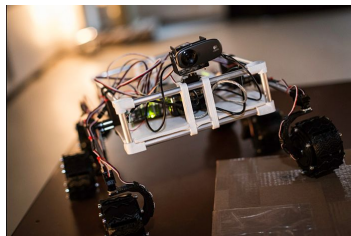
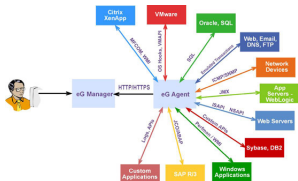
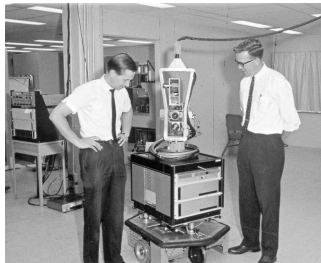
Aproximácia funkcie ohodnotení v algoritmoch Q-learning

Ing. Michal CHOVANEC
Fakulta riadenia a informatiky

Marec 2016

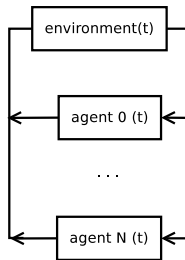
- Úvod
  - Agentové systémy
  - Adaptívne a učiace sa systémy
- Q-learning algoritmus
- Možnosti aproximácie
- Výsledky experimentov

Agentové systémy

Racionálny agent :

- Schopný vnímať prostredie
- Robiť rozhodnutia
- Pre každú možnú postupnosť vstupov vyberá akciu maximalizujúcu očakavaný výkon

Obr. : Multiagentný systém

Adaptívne a učiace sa systémy

Adaptívny systém

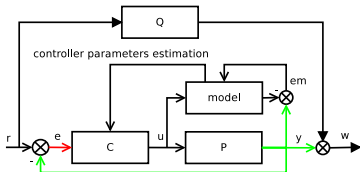
- reaktívne správanie
- dôraz na čas
- nemá pamäť - bez očakávaní
- rýchla dynamika

Učiaci sa systém

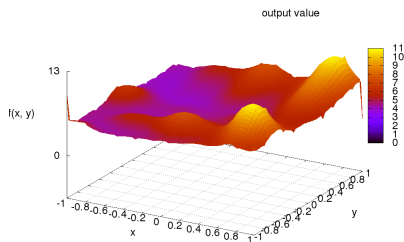
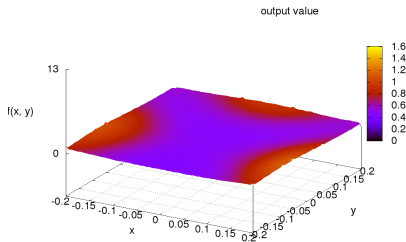
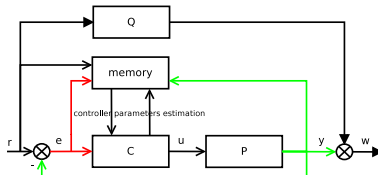
- konštruktívne správanie
- dôraz na priestor
- má pamäť - očakávania
- pomalá dynamika

Adaptívne a učiace sa systémy

Adaptívny systém

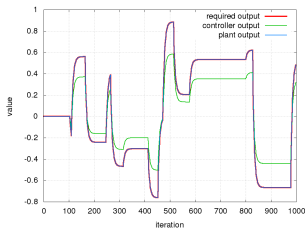
Učiaci sa systém

Adaptívne a učiace sa systémy

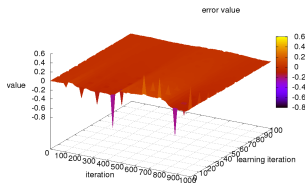
Adaptívny systém PID regulátor

$$C(z) = \frac{b_0 + b_1 z^{-1} + b_2 z^{-2}}{1 - z^{-1}}$$

Učiaci sa systém Iterative learning controll

$$C(w) = \frac{\gamma}{1 - w^{-1}}$$

Q-learning algoritmus

Daná je množina stavov a akcií

$$s \in \mathbb{S}$$

$$a \in \mathbb{A}$$

kde $\mathbb{S} \in \mathbb{R}^{N_s}$ a $\mathbb{A} \in \mathbb{R}^{N_a}$.

Predpoklad : v prostredí existuje funkcia

$$s(n+1) = \lambda(s(n), a(n)) \quad (1)$$

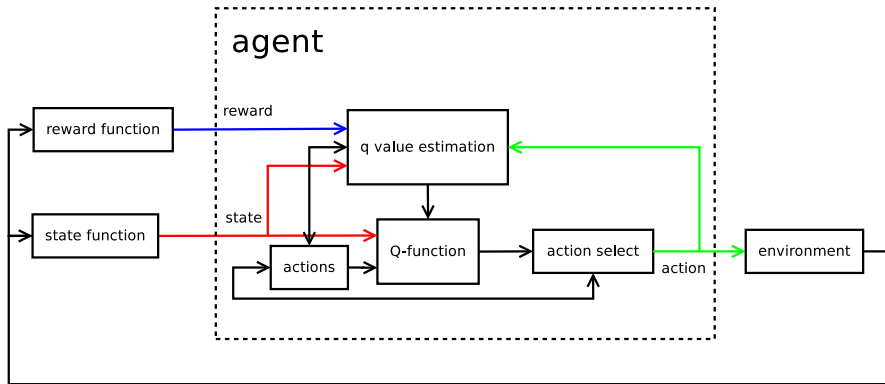
prechodová funkcia zo stavu $s(n)$ použitím akcie $a(n)$ - táto funkcia je ale agentovi neznáma.

Cieľom je nájsť takú postupnosť akcií $a \in \mathbb{A}$ pre ktorú bude maximálne

$$y = \prod_{i=1} Q_i(s_i, a_i) \quad (2)$$

Q-learning algoritmus - agent začlenený do prostredia

Daná je funkcia ohodnotení

$$Q(s, a) = R(s, a) + \gamma \max_{a' \in \mathbb{A}} Q'(s', a') \quad (3)$$

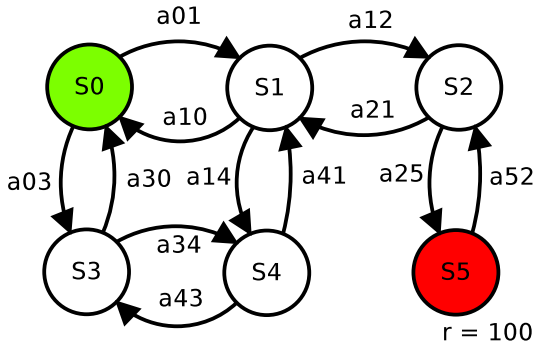
kde

$R(s, a)$ je odmeňovacia funkcia,

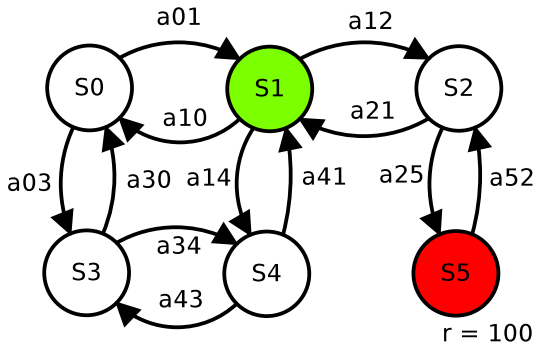
$Q'(s', a')$ je odmeňovacia funkcia z ktorej sa agent dostal zo stavu " s' " vykonaním " a " do stavu " s ",

γ je odmeňovacia konštanta a platí $\gamma \in (0, 1)$.

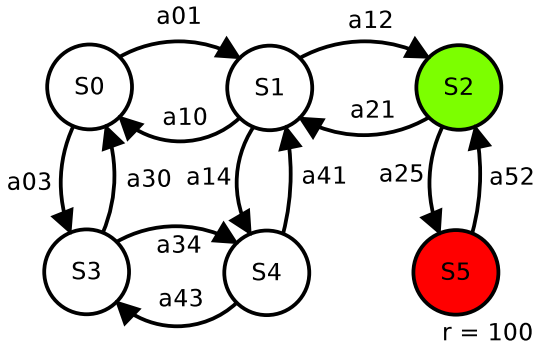
Q-learning algoritmus

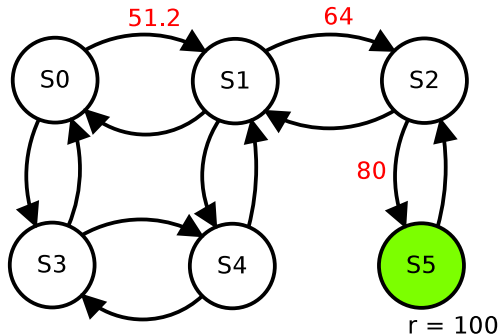
Q-learning algoritmus

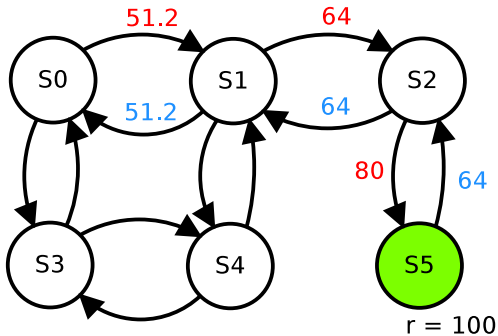
Q-learning algoritmus

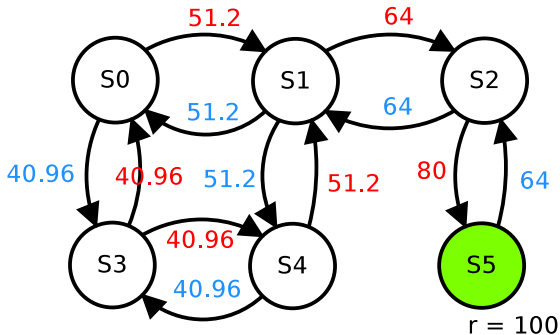
Q-learning algoritmus

Q-learning algoritmus

Q-learning algoritmus

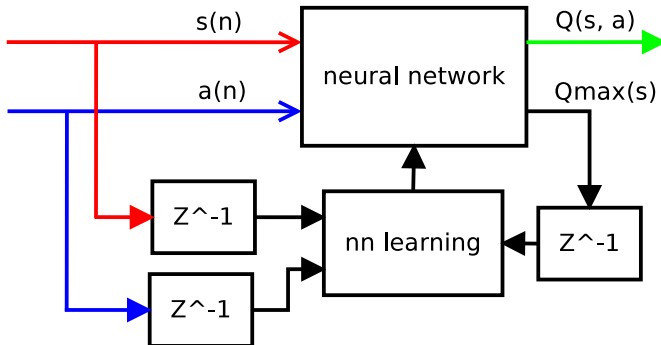

Problémy tabuľkovej interpretácie $Q(s, a)$

- pre veľké N_s *alebo* N_a narastajú pamäťové nároky
- o nevyplnených $Q(s, a)$ vieme povedať nič
- pre rozsiahle stavové priestory nevypočítateľné
- ako aproximovať $Q(s, a)$?

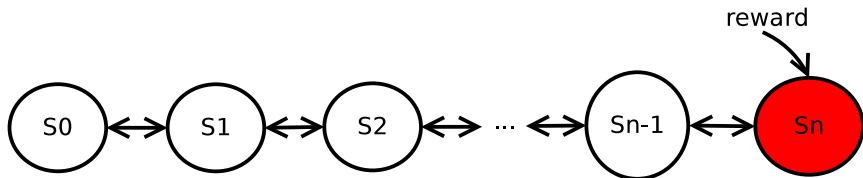
Q-learning algoritmus - aproximácia

Neurónová sieť? Utopická predstava :

prečo nedáva správne výsledky?

Q-learning algoritmus - aproximácia

Pre korektné vyplnenie hodnôt v s_{n-1} sa vyžaduje korektná hodnota v s_n

$$Q(s_0, a_0) = R(s_0, a_0) + \gamma \max_{a'_1 \in \mathbb{A}} Q'(s_1, a'_1)$$

$$Q(s_1, a_1) = R(s_1, a_1) + \gamma \max_{a'_2 \in \mathbb{A}} Q'(s_2, a'_2)$$

$$Q(s_2, a_2) = R(s_2, a_2) + \gamma \max_{a'_3 \in \mathbb{A}} Q'(s_3, a'_3)$$

...

(4)

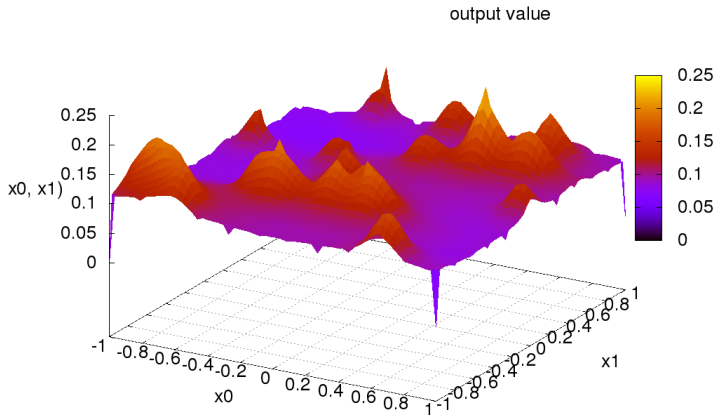
Q-learning algoritmus - aproximácia

Učenie doprednej siete nie je homogénne!

- v priebehu učenia $Q(s, a)$ chaoticky osciluje okolo požadovanej hodnoty
- ani po 10-tkach milónoch iterácií sa hodnota neustáli na požadovanej hodnote

Q-learning algoritmus - aproximácia

Je možné zostaviť neurónovú sieť ktorá sa dá učiť lokálne?

Rozklad na bázické funkcie

$$f_j^a(X) = e^{\sum_{i=1}^{N_s} -b_{ji}(x_i - a_{ji})^2} \quad (5)$$

$$f_j^b(X) = \frac{1}{1 + \sum_{i=1}^{N_s} b_{ji}(x_i - a_{ji})^2}$$

$$f_j^c(X) = e^{\sum_{i=1}^{N_s} -b_{ji}|x_i - a_{ji}|}$$

$$f_j^d(X) = \sum_{i=1}^{N_s} b_{1ji}(x_i - a_{1ji})^1 + b_{2ji}(x_i - a_{2ji})^2 + \dots$$

Q-learning algoritmus - aproximácia

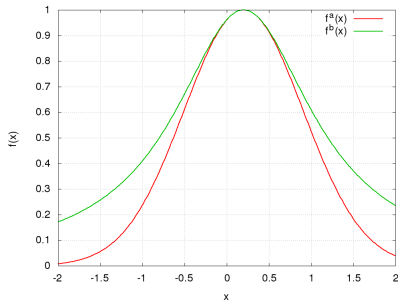
Ohliadnúc na charakter učiaceho algoritmu

$$Q(s, a) = R(s, a) + \gamma \max_{a' \in \mathbb{A}} Q'(s', a')$$

boli zvolené bázičné funkcie

$$f_j^a(X) = e^{\sum_{i=1}^{N_s} -b_{ji}(x_i - a_{ji})^2}$$

$$f_j^b(X) = \frac{1}{1 + b_j \sum_{i=1}^{N_s} (x_i - a_{ji})^2}$$

Q-learning algoritmus - aproximácia

Pre symetrické prechody medzi stavmi možno zjednodušiť na

$$f_j^a(X) = e^{-b_j \sum_{i=1}^{N_s} (x_i - a_{ji})^2}$$
$$f_j^b(X) = b_j \frac{1}{1 + \sum_{i=1}^{N_s} (x_i - a_{ji})^2}$$

A ich lineárna kombinácia

$$y(X) = \sum_{j=1}^N w_j f_j(X)$$

Stavenie parametrov :

- bázecké funkcie musia rovnomerne pokryť stavový priestor
- parameter a_j reprezentuje posunutie Gaussovej krivky - bod s najväčšou funkčnou hodnotou.
- parameter b_j reprezentuje strmosť krivky

Q-learning algoritmus - aproximácia

Parametre a_{ji} - pokrytie stavového priestoru do oblastí podľa veľkosti $R(s, a)$ Využije sa princíp Kohonenovej siete - najbližšie vzory a_j sa posunú podľa vstupných vektorov tak aby vrchol Gaussovej krivky ležal v ťazisku.

- na začiatku sa zvolia a_{ji} náhodne
- spočítajú sa vzdialenosti od predloženého vstupu $d_j = |X - a_j|$
- nájde sa také k kde $\forall j : d_k \leq d_j$
- spočíta sa krok učenia $\eta' = \eta_1 |y_r|$
- upravia sa parametre $a_{ki} = (1 - \eta')a_{ki} + \eta'x_i$

kde

X je vstupný vektor

y_r je požadovaný výstup

η_1 je krok učenia

Parametre b_j - určuje strmosť krivky

- stanoví sa chyba $e(n) = y_r(n) - y(n)$
- pre každú bázičku funkciu $b_j(n+1) = b_j(n) - \eta_2 e(n) w_j(n)$
- skontroluje sa $b_j \in (0, -\infty)$

kde

y_r je požadovaný výstup

y je výstup

η_2 je krok učenia

Q-learning algoritmus - aproximácia

Parametre w_j - váhové parametre

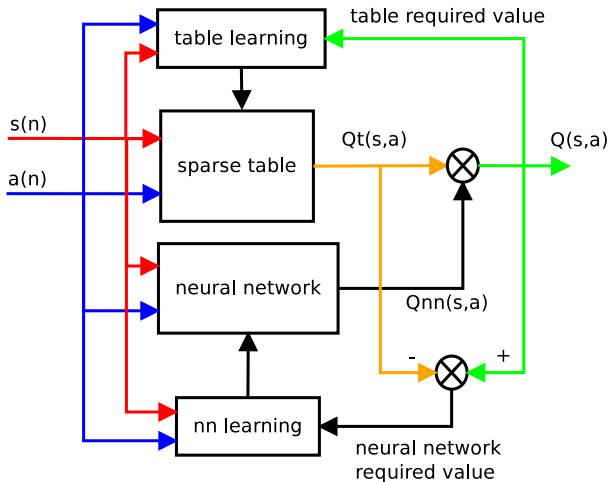
- stanoví sa chyba $e(n) = y_r(n) - y(n)$
- pre každé w_j : $w_j(n+1) = w_j(n) - \eta_3 e(n) y_j(n)$
- skontroluje sa $w_j \in (-a, a)$

kde

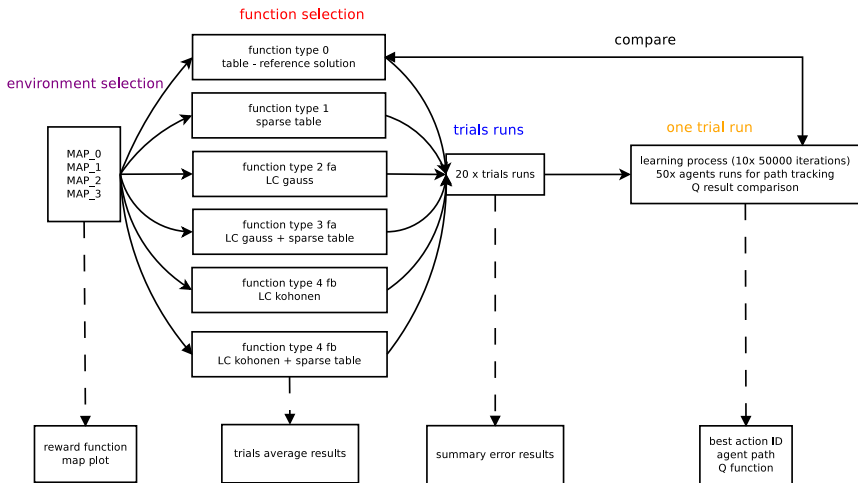
η_3 je krok učenia

a je maximálny rozsah váh

Návrh experimentov - bloková schéma

Návrh experimentov - schéma priebehu experimentov

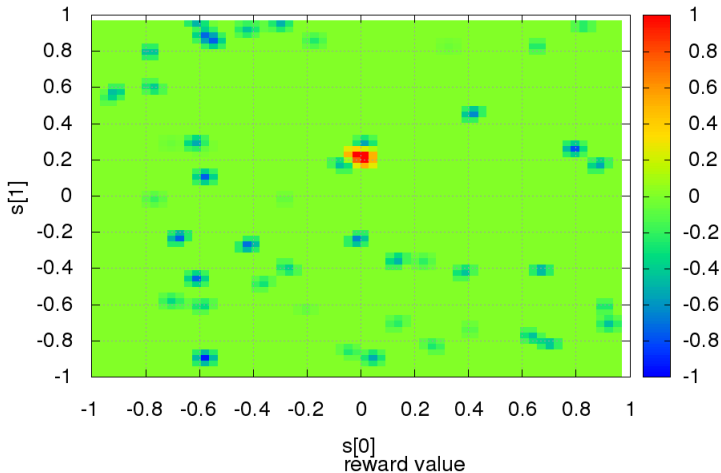
Návrh experimentov - podmienky

- 50000 iterácií učenia
- Q-learning

$$Q(s, a) = \alpha(Q'(s, a)) + (1 - \alpha)(R(s, a) + \gamma \max_{a' \in \mathbb{A}} Q'(s', a'))$$

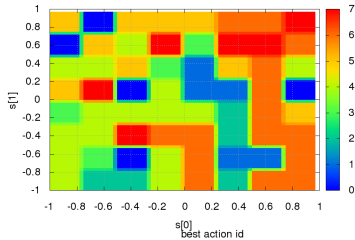
- $R(s, a)$ = náhodná mapa s 1 cieľovým stavom
- hodnoty $R(s, a) \in \langle -1, 1 \rangle$
- $\gamma = 0.98$ a $\alpha = 0.7$
- hustota referenčného riešenia = $1/32$ (4096 stavov)
- počet akcií v každom stave = 8
- hustota riedkej tabuľky = $1/8$ (1:16 pomer)
- počet bazických funkcií = 64
- rozsah parametrov
  - a_range = 1.0
  - b_range = 200.0
  - w_range = 10.0

Výsledky experimentov - funkcia $R(s)$, mapa 1

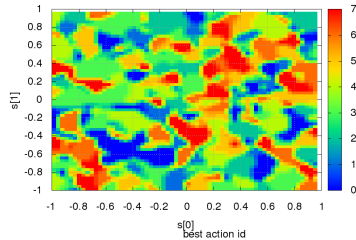

Výsledky experimentov - mapa najlepších akcií

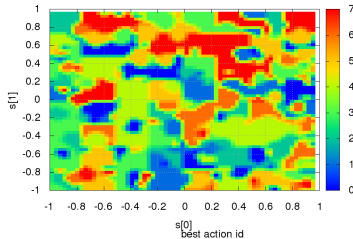

Obr. : sparse table

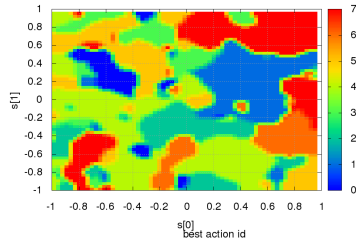

Obr. : linear combination Gauss

Výsledky experimentov - mapa najlepších akcií

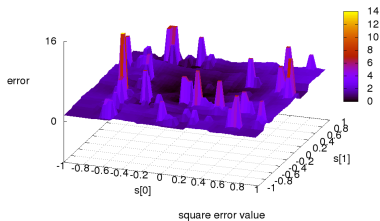

Obr. : sparse table + linear combination Gauss

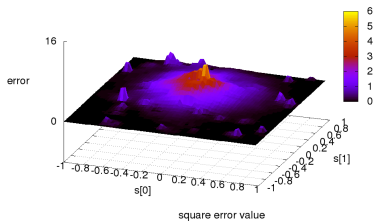

Obr. : linear combination Kohonen function

Výsledky experimentov - chybové funkcie

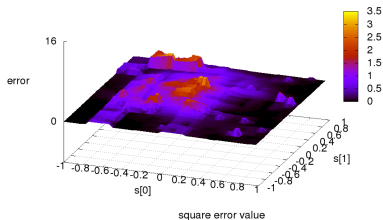

Obr. : sparse table

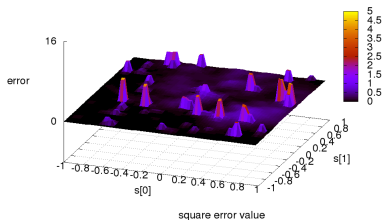

Obr. : linear combination Gauss

Výsledky experimentov - chybové funkcie

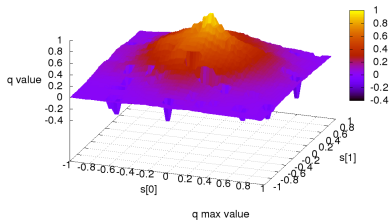

Obr. : sparse table + linear combination Gauss

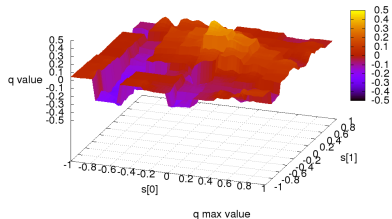

Obr. : linear combination Kohonen function

Výsledky experimentov - max $Q(s, a)$

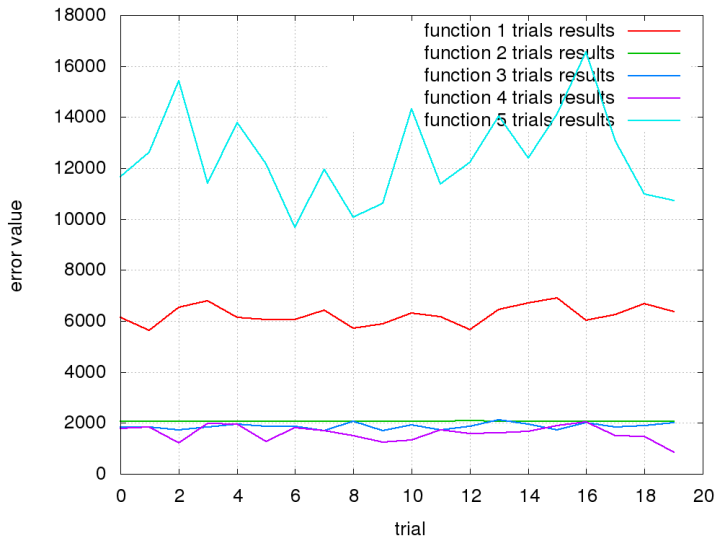

Obr. : reference table

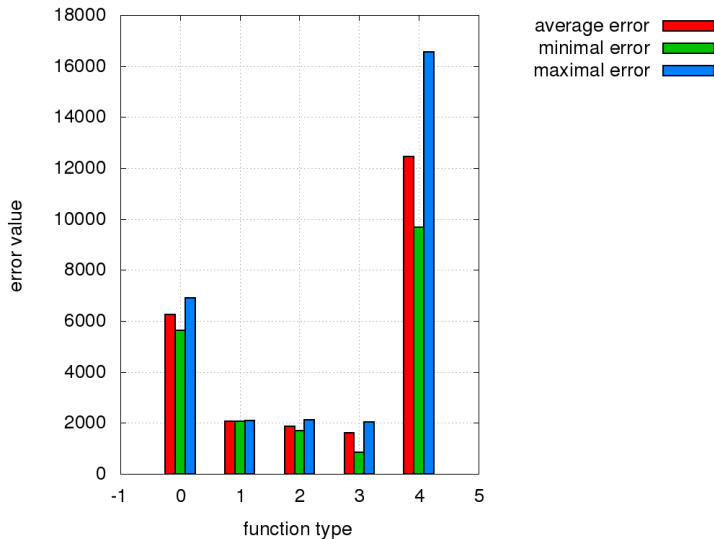

Obr. : sparse table + linear combination Gauss

Výsledky experimentov - trials progress

Výsledky experimentov - trials average

Ďakujem za pozornosť

michal.chovanec@yandex.ru

https://github.com/michalnand/q_learning

